

Izdots "Putni dabā" 4. pielikums

Pērnā gada nogalē izdots žurnāla "Putni dabā" 4. pielikums. Tajā publicēts M. Strazda, J. Baumaņa un K. Funta sagatavotais Holarktikas putnu nosaukumu saraksts latviešu valodā. Sarakstā apkopots vairāk nekā 2000 putnu nosaukumu sugām, kas sastopamas ziemeļu puslodē jeb Holarktīkā. Šāds saraksts ir liels atvieglojums tulkotājiem, strādājot pie dažādu materiālu latviskošanas, piemēram, žurnālos, grāmatās, filmās utt.

Katram LOB biedram pienākas viens šā pielikuma eksemplārs bez maksas. Pārējiem šo izdevumu ir iespēja iegādāties. Lai pieteiktos bezmaksas eksemplāram vai to iegādātos, rakstiet uz e-pastu ilze.sausa@lob.lv vai zvaniet LOB pa tālr. 67221580. Elektroniski "Putni dabā" 4. pielikums ir pieejams <http://putnidaba.lv/drukatie-numuri-2/4-pielikums/>

Māris Strazds, viens no publikācijas autoriem, stāsta: "Svešzemju putnu nosaukumu tulkošana Latvijā sākās jau ar pirmo publicēto grāmatu. Vajadzība pēc pilnīga putnu nosaukumu saraksta latviski ir palielinājusies pēdējā laikā, kad bija nepieciešams latviskot dažādu Latvijai saistošu konvenciju pielikumu tekstus, latviski tulko nopietnas enciklopēdijas (par putniem), tiek tulkotas dažādu zemju dokumentālās filmas vai, vienkārši, daudzi cilvēki apceļo pasauli un grib citiem pastāstīt arī par eksotiskās zemēs redzētiem putniem. Arī tulkotajā daiļliteratūrā brīžiem pavīd kādi putni, kuru nosaukumi tiek latviskoti."

Saraksta pamatu savulaik izveidoja Jānis Baumanis pēc holandiešu valodnieka Rūda Jorritsma lūguma, kurš 1992. gadā sāka darbu pie putnu nosaukumu vārdnīcas izveides visās Eiropas valodās. Sagatavojot šo

sarakstu, tika izmantots gan toreizējais manuskripts, gan citos avotos publicētie nosaukumi. Trūkstošie nosaukumi tika radīti no jauna, izmantojot principus, pēc kādiem veidoti autentiskie latviskie putnu nosaukumi un arī citu valodu nosaukumi. Lai izvēlētos atbilstošāko nosaukumu, tika ņemts vērā putna izskats vai raksturīga balss, bet sugām, kuru izskats ir līdzīgs, – to izplatības vai aprakstīšanas vietas. Dažas sugas, līdzīgi kā citās valodās, nosauktas ievērojamu cilvēku vārdos. Neviens nosaukums nav vienkārši pārtulkots vai pārņemts no angļu vai kādas citas valodas. Autori ir atjaunojuši arī dažus pēdējā laikā maz lietotus latviešu valodas vārdus, kuru skaidrojums atrodams raksta beigās pievienotajā vārdnīcā. Tāpat autori izlēma, ka būtu lietderīgi paskaidrot visus nosaukumus minētos ģeogrāfiskos nosaukumus, personu vārdus un citus nesaprotamus nosaukumus. Saraksta uzmetums tika apspriests ar tiem kolēģiem, kuri izteica tādu vēlēšanos un varēja atlicināt tam laiku. Papildus autoriem diskusijās par dažiem nosaukumiem iesaistījās un savu viedokli pauda Edmunds

Račinskis, Andris Klepers un Mareks Kilups. M. Kilups pārbaudīja arī visu ģeogrāfisko nosaukumu atbilstību, par ko ir liela pateicība no autoru puses.

Aicinām iesaistīties nākamā raksta tapšanā!

Šobrīd top arī raksts par putnu nosaukumu latviskajiem sinonīmiem (Strazds, Ratkeviča "Putnu latvisko nosaukumu (ne)lietošanas vēsture un ieteicamie nosaukumi"). Aicinām LOB biedrus un citus interesentus, kuri paši vai vecāki/vecvecāki zina vai lieto kādus autentiskus sinonīmus vai vietējos nosaukumus, iesūtīt līdz 2015. gada 31. jūlijam (Mārim Strazdam uz e-pastu mstrazds@latnet.lv vai pa pastu LOB, a.k. 105, LV-1046, Rīgā), lai tos arī var iekļaut. "Kronšteinerģli" neinteresē, interesē vecie nosaukumi un ne no literatūras, bet tādi, kas vēl kaut kur ir apritē. Pēc M. Strazda teiktā "priekšstati par to, kas ir īsti un kas nav īsti latviskie nosaukumi pēc pamatīgas izpētes ir **stipri** mainījies..."

AGNIS BUŠS,
agnis@putnidaba.lv

Summary

4th supplement of the journal "Putni dabā" /Agnis Bušs/

The 4th supplement of the journal "Putni dabā" ("Birds in Nature") contains the Latvian names of birds of the Holarctic by M. Strazds, J. Baumanis and K. Funt. It is also available online at <http://putnidaba.lv/drukatie-numuri-2/4-pielikums/>